

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

KUACHICHKA UYELKAN TUBA UTIK JINI TOJILJUN UTSILE TUBA JINDABA JUN UK'A CHĒNINTIK MACH UTS UTIK TAN JINI TAK'E TUYAK'O IXIKTAKJO I KA' TĒKĒ AJNIK TOMP'E T'OK NI WINKREJO' TAN JINDABA K'IN BAJKAJ UXE TE ĒLKAN KANI UXE AJ NOJA TAN KE KAJLA TANI JAB 2020-2021.

TITULU PRIMERU

Kuatak tsibijtak wida

KAPÍTULU PRIMERU

Kexkune, kexkatubaj, kabalau uxe të k'enkan, kache'da uxe të ëlkan i kabalau uxe të k'enkan

Artikulu ump'e kexkune. Jindaba tojiljun jintuba une k'alín utik, ke utotoj ëlë' ke mach ukënënta uxupiba, ke mach umukëjo upete kua tak ya'an tuyak'o ni tojiljun bajka uyelkan kani uxe aj noja' tan ke kejila, jindaba tuyak'o ni ixiktak t'ok ni tak'ë bajkaj ucheninte ni ixitakjo tuya'o politika ka' jini tëkë ajnik tompe t'ok ni winkrejo' (VPcM), uk'a jindabajo ya' chichanjo' u derechujo politiku t'ok elektoral tubaj ni ixiktakjo, uk'a uxe të cheninte ajnikjo tomp'e ka' pasikjo pente bajkaj uxe te cheninte kani uxe aj noja' tan ni kajo' tan jindaba jab 2020-2021.

Jindaba tojiljun a laj tuts'ijo' tuyak'o jini nukjun ke uyek'i jini sala superior tuba ni tribunal elektoral tubaj ni Porder Judicial ta Federación tubaj u tsupsen jini expediente SUP-JRC-14/2020, ka' tëkë ni artikulu ke ya'an tuyak'o chëmp'elib jini dekretu estatal 214, edición numeru 174, tan ni k'in 17 tubaj Agosto ta ni jab 2020.

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

Artikulu chap'e kexkatubaj. Ach'e jindaba tojiljun bajkaj uyele' upete jini tojil t'an ke ya'laj ts'ibijo tuyak'o jini VPcM t'ok winkrejo' ke ya'chich ts'ibi tuyak'o tojiljun bajka uyelkan mach ajnik tak'e tuyak'o ixiktak che' tëkë tuyak'o jini tojiljun tubaj institucionjo' t'ok jini procedimientujo' electoral, ka' tëkë bajka uye'kan të cheninte ka'cheda uye'kan të tojkan jini tanë uka jini VPcM pente' jindaba organu electoral ka' tëkë k'alín ajnik te ch'ëmkan, i uk'alín uch'ukinte, uk'a jini woyom tubaj partidu politiku uts'ononjo' uye'k'ejo' jini ixiktak t'ok winkre ta jini conseju electoral ts'bkak uk'abajo' wida.

Artikulu uxp'e tusil ch'ok ts'ib. Tan jindaba tojilts'ib uxe të wina'tinte:

Kandidatura independiente jintak machka ubinte ujun tubaj xik ut'siben uba ka' kandidatu o kandidata ka'jindaba ts'ib uye'binte une' uk'a uxe ujuntuma mach t'ok partidu politiku, jink'in chich ulajbisi ujun ke ak'atbinti ka'chich uyele jindaba tojiljun.

Koalicion: jindaba ump'e woyom bajka' chich ulaj mulun-ubajo' chap'e partidu politiku, t'ok ump'e jot'iljun, tuba uyele' ixkani uxe tupente' ni kandidatura t'ok jinichibaj jun bajka uxe uyele' kua uxe uchen.

Konseju Estatal: Konseju Estatal tuba Institutu Elektoral t'ok ni Participacion Ciudadana të Tabasku.

Konstitucion Federal: Konstitucion Politika tuba Estados Unidos Mexicanus

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

Konstitucion Lokal: Konstitucion Politika tuba Estadu Libre t'ok Soberanu të Tabasku.

Institutu Elektoral: Institutu Electoral t'ok ni Participacion Ciudadana të Tabasku.

INEGI: Institutu Nacional tuba Estadistika t'ok Geografia.

INPI: Institutu Nacional ta Pueblu Indígenas Delegacion Tabasku.

Ley Elektoral: Ley Elektoral ta ni Partidu politiku të Estadu tubaj Tabasku.

Ley General: Ley General ta Institutu tuba Procedimientu Elektoral.

Ley de Acceso: Ley General ta Accesu tuba ixiktakjo' uk'a mach ajnik tak'e tuyak'o ixiktakjo'.

VPcM: Violencia Politika tuyak'o Ixiktakjo k'ajnik tomp'e t'ok winkrejo'.

Jini ëlkan ka' tëkë jini bikit t'an ke mach a ëlki wida tan jindaba tojil jun ya' uxe te pojlinte tuyak'o jinda ni artikulu chap'e tuba ni ley elektoral.

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

Artikulo chëmp'e jini Derechu ke uxe te Japinte. Jindaba derechu ke uxe te japinte jin tak'une ni politiku ka' teke elektoral tuba ni ixiktakjo, bajka uxe te ajtujo tomp'e, mach ajnik xik ka' tëkë mach ajnik ni tak'e, bajka uxe te k'enkan ka' tëkë utekte'enjo t'ok utojile tubaj ni tojil jun bajka chichan upete jini uyelkan ka'cheda uxe te kuxle upete ni winkrejo' ka' tëkë ujpapën ubajo' ka' jini.

Artikulu jop'e kacheda Uxe te K'enkan. Uche' chich k'enkan kama chich uyute, uxe te k'enkan, konstitución t'ok jurisdicción, ka' chich tëkë jini Ley General tuba mach Ajnik ni Tak'e, jindaba ucheninte tuyako kapitulu IV Bis ta Violencia Política che' tëk'ë tuyak'o kapitulu III bajka Upukinte jini Japonib bajka chenintik mach utik ni mechle', k'alín tsaykintik, toje utanë che' tëkë xupik t'ok ni kunom tu yak'o ixiktak, ka' tëkë uyele ni sección decima Bis tubaj ni Instituto Nacional Electoral ka' tëkë ni Organismo Público Locales Electoral t'ok ni Ley General ta Institución t'ok ni Procedimiento Electoral ke ya'an tuyako ni artikulu 3 Numeral 1 k), 7 numeral 5, 10 numeral 1 inciso g) 32 numeral inciso b) fracción IX, 44 numeral 1 inciso g), 104, 380 numeral 1 inciso f), 394 numeral 1 inciso i), 395, 442 numeral 2 y 442 Bis.

Artikulu bakp'e kacheda uxe të k'enkan. Jindaba jun uxe të ts'ikan ka' chich uyele' jini kriteriu dramátikal sistematiku ka' tëkë funcional ke ya'an tuyak'o jini artikulu 1 tuba ni konstitucion Política tuba Estados Unidos Mexicanus, 5 numeral 2 ta ni Ley General tuba ni Institución t'ok Procedimientu Electoral, 3, numeral 2 tuba ni Ley Electoral ka' tëkë tuba ni Partidu Politiku ta ni kaj wida Tabasku, che' tëkë ni konstitución Política tuba Estado Unidos Mexicanus jin tëk'ë ni Derechu Konvencional.

Artikulu bukp'e kache'da uxe të kuxlejo' jini winkrejo'. Uk'ëkan une tubaj ajnik të kuxle uts jini winkrejo' ka mach uch'e ujek'e ubajo', utëklen-ubajo, ke upasejo' pënte che' tëkë uk'ajalin tu pan kab.

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

TITULU CHAP'E TUBAJ INSTITUTU ELEKTORAL KA' TĒKĒ NI PARTICIPACION CIUDADANA TĒ TABASKU

KAPITULU UMP'E KACHE'DA UXE TĒ K'ĒNKAN TUYAK'O NI FUNCION ELEKTORAL

Artikulu waxakp'e kache'da uxe tĕ ajte tomp'e ni winkrejo'. Jindaba utsile ke ya'chich pak'in-an che' tĕkĕ ka' ump'e k'ajalin tuba ni konstitucion ke ya'an tuyak'o ni artikulu 2 apartadu A, fracción VII, 35 fraccion II, 41 fraccion I, 53 Y 56 tuba ni Konstitucion Federal, che' tĕk'ĕ uchĕmkan ka' ump'e k'ajalin tuba k'ĕnkak tuyak'o ni materia Elektorale kachich ya' ts'ibi tuyak'o ni artikulu 32 numeral 2, incisu b), fracción ix t'ok 35, numeral 1 tuba ni Ley General; bajkachich utojtoj ĕlkan ke ya'chich uxe tĕ ajtejo' tomp'e jini ixiktak t'ok ni winikjo', tubaj jindaba uxe tĕ woykan tomp'e, juntu juntu, taj tomp'e ka' tĕkĕ k'etela.

Artikulu bolomp'e kache'da ajnik tomp'e ka' tĕkĕ mach ajnik ni xik'. Ka'chijda tĕkĕ yĕlkan ke jini ajtĕ tomp'e ka' tĕkĕ mach ajnik ni xik' ke ya'an ts'ibi tuyak'o ni konstitucion federal, tan ni artikulu 1 parrafo chĕmp'e, bajkachich uyĕlkan ke mach uch'e ajnik ni ump'e xik' uk'a aj yokot'an, uk'a kexkajini, ujab, mach uch'e uchen kachichdaj patan, kachidaj kuxu, kachida-an u'utsile, urelijion, kua uyĕle', kua'uyo xik, ka' ixik o winik, lotoj o mach lotoj o kua'chika jini ke uyolin u ts'ibajtesan ukuxle ni winkrejo' ka' tĕkĕ uch'e utsupsen ka' tĕkĕ xupik jini tojil kuxle ka' tĕkĕ mach ajnik taj mĕkĕ jini winkrejo'.

Jink'in chich uxe tĕ ĕlkan kani uxe aj noja tan kĕ kĕjila, uxe tĕ chĕninte, tĕ t'okpĕminte kachidaj uxe tĕ ajtĕ jini winkrejo' tomp'e che' tĕkĕ mach uxin tĕ ajtĕ ni xik'.

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

Artikulu lajump'e bajka machan tak'ë. Jini derechu politiku t'ok elektorales, uxe të utë bajka machan ni tak'ë tuyak'o ixiktak, mach ajnik jini xik' ajnik tomp'e ajtë t'ok winikjo'.

Artikulu unlajump'e kachida uxe të utë tubaj sakintik ajnoja. Ka'chich jini tubaj tojtoj ëlkak, xik tajtoj ni toji't'ano', ujuntuma, tajtoj, k'alín ts'aykintik t'ok utojole, tuba k'alín utik kua' tak k'ënë tuba utik jini patan tani instituto estatal, ke ucheninti tuyak'o ni artikulu 102 tuba ni ley general, uxe të mech'inte ka' tëkë uxe të ubkan ajnik tomp'e jin winkre t'ok ixiktak t ajnaba tsijib k'ajalin koyute tuyak'o ni funcion eleq ktoral, widaba uxe të laj ute tan jindaba patan ke ucheninte peti i ka' tëkë tama jini instituto elektoral t'ok ajnik tomp'e jini ajte tuba winkre.

Artikulu cha'lajump'e këxkatak uxe uts'onon jindaba tojil k'ajalin. Jini institutu elektoral ni partidu politiku, jintak machka uxe prekandidata che' tëkë kandidata, ka' tëkë aj patanjob ya'chich uxe të chenintik ke ajnik të cheninte ajnikjo' tomp'e t'ok ixiktak uwinkre ka'chich uyële' jini artikulu najtëkëjob tuba ajnik a derechu politiku ka' tëkë elektoral, ka'chich tëkë u utsil kuxile tuba ixiktakjo'.

KAPITULU SEGUNDU

Tuba ni conseju ka' tëkë ni patan tuba institutu.

Artikulu uxlajump'e kua' uxe uchen ni conseju estatal. Tuyak'o jini artikulu 106 ta ni ley elektoral, uyele ke jini conseju estatal, jin upatan-une uch'uken k'alín utik ka'chich uyële' ni konstitucion ka' tëkë tuyak'o ni tojile ta ni materia elektoral, ka'chich jini tëkë uk'alín chënen jini tojil k'ajalin ke k'alín ële' utik tan jindaba institutu.

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

Ka'chich jini, ke uyële' tan jini artikulu 35 numeral 1 tuba ni ley general, jini conseju estatal tuba ni institutu elektoral jin-une uxe uk'alín chënen jindaba tojil k'ajalin tuba ajnik tomp'e ni winkrejo' t'ok ixiktak, uk'alín tuse jini patan tuba ni institutu, che' tøkë kua' uchenjo', tuba ts'onintik kache' ajnikjo' tomp'e ni ixiktak t'ok winkre.

Artikulu chëmlajump'e kua' uch'e' uchen ni conseju estatal. Kama'chich uyële' tuyak'o ni artikulu 38, 106 t'ok 115, numeral 1, fracción IX t'ok XXXIX, tani institutu elektoral uxe chich uk'alín chënen upete ni patan ke uxe uchen ni partidu politikus t'ok jini woyom tuba ni politikajo', ke uxe të k'alín ute ka' chich uyele jindaba ley, ka' chich jini tøkë utik ka' chich uch'e' uchen jini ajnojajo' tuba elektoral.

Artikulu jo'lajump'e tuba ni woyom bajka uchëninte ajnik tomp'e ni ixiktak t'ok winkre ka' chich tøkë mach ajnik ni xik'. Uk'a k'alín chënintik upete kua' chichkaba patan koxe të utë t'ok jini kë uxe të ajtë tomp'e jini ixik t'ok winkre ka' tøkë ni xik', ni conseju Estatal tuba ni Institutu Elektoral kë uxe utuse' jini komision permanente tuba ajnik tomp'e ni ixik t'on ni winkre ka' tøkë mach ajnik ni xik', ka' chich jini tøkë k'en jini komision, jindaba uxe të tuskan une t'ok uxtu consejera o consejeru, ya' chich uxe të chëninte ajnik unjek' winik i unjek' ixik.

Artikulu buklajump'e kua' uxe uchen jini Direccion Ejekutiva tuba Organización Elektoral t'ok ni Educacion Civika bajka chich uyëlkan ajnik unjek' ni ixik i unjek' ni winik. Ka' ajnik utëklen jini Direccion ejekutiva tuba ni organización elektoral t'ok ni educación civika upete jini ëlaya chëjk'ëne uk'a ëktintik upete ni utsile tuyak'o bajka uyëlkan ajnik tomp'e ni ixiktak t'ok winkre ka' tøkë xupik ni VPcM, ka' chich jini upete kua' uyële' kë ya'an ts'ibi tuyak'o jini artikulu 121 ta ni ley elektoral, uxe të ëbinte jintak da:

1. Uxe uchen ka' tøkë uxe uyële' ka takba patan uxe të utë tuyak'o tuba ni këntesia ni utsil ajtë, bajka uxe të ajtë unjek' ixik i unjek' winik i che' tøkë jini

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

tojile tuba kuxle tuba upete ixiktakjo' tuyak'o jini politika kë uxe të chëmkan të utë tan jinda kë këjila.

2. Ya' chich uxe të utë jini ts'aji tuba mach ajnik, chënintik, ka' tëkë xupik jini tak'e tuyak'o jini ixiktakjo' uk'a mach uts'onintik ajnik tomp'e t'ok winkrejo'.
3. Ya' chich uxe usubën pete jini tojiljun tuba jot'intik bajka uxe të utë ni këntensia tuba utsil ajtë i ka' tëkë ajnik ni ixiktak tomp'e t'ok ni winkrejo' ka' tëkë ni utsile tuba ni ukuxle ixiktakjo' tan jini politika ka' tëkë tan upatonibjo' ni winkre, ka' chich tëkë uyëlejo' ni patan tuyak'o jini politikajo' kë muchich uchenjo' upete ni utsile tuyak'o politiku-democratiko ka' tëkë ajnik tomp'e tan ni politika ni ixiktak t'ok ni winkre, ka' chich tëkë k'alín tuskak jini ajtë tuba kë këjila.
4. Uxe ukëntësan upete aj patanjo' tuba ni institutu elektoral tuba mach ajnik, uchënën ka' tëkë usubsen jini tak'ë tuyak'o ixiktakjo', ka' chich tëkë ajnik tomp'e uk'ajalinjo'.
5. Upete jin chich kua' uxe uchen ni dirección, jindaba ya' chich uxe uchen t'ok ni tëklaya tuba ni area, komision t'ok ni koordinacion kë ya chich la'an tu ch'ëkpa'.

Artikulu baklajump'e kua' tak uxe uchen jini conseju distrital. Ya' chich uxe uchen tëkë kua' chich uyële' tuyak'o ni artikulu 130 tuba ni ley elektoral, uk'a jindaba uxe u ts'eykun ka' tëkë uyële' tan jinba k'in uxe të sakinte aj noja' ta kë këjila, jin tak ba k'ajalin use tv laj ëlkan tuba xupik ka' tëkë chënintik mach utik jini VPcM, jini conseju elektoral distrital ya' uxe uch'e uchenjo' jin tak da:

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

1. Uchenjo' jini patan tuba këntesia tuba elektoral, këntesia tuba utsile, këntesia tuba ajnik tomp'e ni ixiktak t'ok winkre ka' tēkē tuba ni utsile ta ukuxle jini ixiktakjo' tuyak'o ni politika ka' tēkē elektoral.
2. Se' chich chēnintik tēkē ka' ajnik tomp'e iiktak t'ok winik ka' tēkē ni sub kē xe tē k'otē tē pēnte jini aj nojajo', ka' chich uyēle' jini tojiljun kv ya'an tuyak'o jini artikulu 9 tuba ni reglamentu tuba sub t'ok ni 30 numeral 2 tuba ley general.

TITULU TERCERU

JIN TAK'E TAN POLITIKA TUYAK'O IXIKTAK

KAPITULU PRIMERU

Kua' ts'ibi, kua' uxe tē nume, mach ka uxe uchen ka' tēkē tojil tanē

Artikulu waxaklajump'e kua' ts'ibi. Jini tak'e tuyak'o ni politika t'ok jini ixiktak bajka uxe tē chēninte jini ajtē tomp'e ta ni ixiktak t'ok ni winkre, jin-une kē uyutē o mach uyut, ka' chich tēkē uyajtē tolerancia, bajka chich uchēninte jini ajtē tomp'e ni ixiktak t'ok winkre ka' chich jini uyute tama jini otot tubaj aj patanjo', bajka chich uxe tē chēninte utojile o ka' chich tēkē ka'che'da uxe tē xupo, pasintik o tuba mani ajnik tojil patan tuyak'o jini derechu politiku t'ok elektoral tuyak'o untu o k'en ixiktak, tuba ochikjo tutoja uchenjo' ni patan kē a ēbintijo jink'in a ochi tē patan, cherajpatan tuba jinda tuspattan ka' tēkē pa'sintik pēnte jini tojilpatan, tuba ch'ēm k'ajalin ka' chich tēkē uk'alín tusejo' ni patan, ka' chich tēkē bintikjo't'ok uk'alín k'enejo' jini tak'in kē uxe tē ēbintejo', jindaba tuba-une ni prekandidaturajo', kandidatura, cheraya o tuyak'o ni kargu publiku kē uyēlkan che'da.

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

1. Uxe të ubkankë ni cheraya ka' tëkë mach utik kua' jini kë uyële' tuba ajnik tomp'e jini ixiktak t'ok winkre, jink'in nats'intik untu ixik uk'a ixik uk'ak'a ts'ibajtësintik o ka' jini ukënëntan kë uyëben tuyak'o une.
2. Uch'e chënintik upete jindaba ni tak'e kë uchëktan tuyak'o jini ley tuba ochik kë uch'e uchen ka chichka jini, kë ya' chich'an tuyak'o ni artikulu 20 ta jindaba noj tojiljun.

Artikulu bolomlajump'e utsil ajtë. Tuba k'alín utik jindaba tojiljun, jindaba jin une ni utsil ajtë kë uch'e uchen jini noj tak'e tuyak'o jini ixiktak, uchëninthe che'da:

1. Mach ts'onintik upete jini tojiljun kë ya'an wida tan kë na'kabla ka' tëkë tunxe kab bajka uyute jini patan tuba utsile ni ixiktakjo';
2. Mach bintik o jabintik ujoj'on jini jun ujuntuma ka' tëkë muku tuba ni ixiktak, mach bintik uwoylan t'ok u lotjo' ka' tëkë ochik tan ump'e woyom ka' të politika che' tëkë civil uk'a uneba ixiktak.
3. Mujkak ni numsjaj t'an o mach pasik ni jok'om tuba uts'ibën uba tan ni kandidatura o tuba kua' chika jini bajka uxe uyële' ka' che'da uxe të pase pënte t'ok chich upatan ka' tëkë ni cheraya;
4. Ebintik ni ixktak kë yojo' o k'otik tuyak'o ump'e ni kargu ta elección popular t'ok jop'oiti' ka' tëkë mach ts'eke kë jindaba mach uyeben uts'iben-uba ka' kandidata kë uyëk'e bixik bajka mach uts ni cherajpatan;
5. Bintik jini ts'aji mach ts'eke o ka' jini tëkë mach uyëk'e tojil ts'aji tan jini otot tuba administratibujo', elektoral ka' tëkë jurisdiccional, tuba bixik utsupsen jin utojile ni ixktakjo' ka' tëkë k'alín utik jini patan.

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

6. Ebintik ni ixiktak kë ya'an tuyak'o ump'e ni patan tan elección popular ts'aji mach toj, mach ts'eke o mach che'en, tuba mach bixik mach uts jini patan kë mu' chen.
7. Ke mach uyëben uk'alín chen jini kampaña tuba mach ajnik pënte tuba ni elektoral kë uyek'e tuskintik jini patan tuba pasik pënte tomp'e ni ixiktak t'ok winkre.
8. Utik o pukintik jini bitjunjo' tuba ni politika o elektoral t'ok jop'ojti' ko yële' t'ok jop'o'ti' ka' tøkë mach upa'sen uts untu kandidata uk'a uchënen ka'tak ya'an tuyak'o uk'a mach ajnik tomp'e ka' uyajtë ni ixiktak t'ok winkre ke ucha'num chen jini ajtë k'echejtak, mach tutojile ka' tøkë ni xik' tuyak'o ni ixiktak, uk'a jiniba uxe utsupsen uyajtë të chëninte o ke mach uyë'ben xik pënte' t'ok uderechu politiku t'ok elektoraljo'.
9. Ëlkak jop'ojti, xik'intik, pëpët'an, o kua' chichka jini kë mach uts ëlkak tuyak'o jini ixiktak bajka'an uchen upatan, uk'a uchëninte kë uneba ixik, uk'a cherbintik o pasbintik ukisinle tuyak'o bajka'an të patan ka' tøkë mekbintik o chëmbintik utojile;
10. Ëkak të chëninte uyats', numsjat'an o utsilt'an ch'uju së tuba jin ixik kandidata o ka' tøkë tan upatan, kachichka balau o che' të chanëlib, uka' chënintik kë mach uts kua' uchen, ëlkak jop'ojti, ka' tøkë ëlbintik kë mach totoj yuwi uchen upatan ka' tøkë ajnik k'en uk'ajalin tuba ajnik tuyak'o ni politika, uk'a ixik.

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

11. Uk'alín ëlben jin mach uts o uk'alín bë'tesan untu o k'en ixiktak ka' tëkë jin pete kë ya'an tan uyotot të kuxtu k'a ka' jini ubisan uyëben pasik tan jindaba kandidatura o jin cherajpatan kë awebinti.
12. Uyë'ben mach numik pënte, jin ixiktak kë ëbinti kua' chichka patan o ka' tëkë kë uyelbinte kua' uchen jink'in ubintë jindaba patan, xik chich tëkë tan jini sesión extraordinarias o ka' chich jini tëkë ka' chichkaba woyom bajka uxe të chëmkinte uti ka' tëkë bajka uxe të binte jini baj patan, mach bintik o ëlbintik mach uchen t'an ka' tëkë ujoton jini jun;
13. Mach bintik utojile jini ixiktak tuba ajnik tuyak'o ni politika ka' chich uyële' kë uyutë tan ukëji, jini ujobole ka' tëkë u utsil ajtë tan ukëji, kë iuyëk'e jini tak'ë tuyak'o u utsil kuxleni winkrejo;
14. Kokoj ëlkak, uk'a ucheninte kë ixik, tuba uchen jini bitpatanjo' kolaj ëlbinte jink'in ajnik tu pënte jini politika ni patan o jin kua' uchen;
15. Xikintik jini ixiktak tuyak'o jini tojile tuba politiku uk'a noj unek, uk'a upolen ubaj, jan numi kë uyëk'i ubaj o mach uyëktan o umëkbenjo sutunik cha'num tuyak'o jini patan kuantachich anumi uk'ati jini uk'ini tuba ukënëntan ubaj t'ok ubixch'ok o kachichka jini ch'ëmbeji' kë ya'an tuyak'o jindaba jun;
16. Utik kunom tuyak'o, sexual, simboliku, bëk'tësaya, t'ok tak'in o t'ok uk'ëmbita tuyak'o jini ixiktak uka' uchen patan tuyak'o jini tojile ni politika:
17. Mach uyëk'ejo numik pente' o mach uye'benjo' uk'ene jin kua' chichka kë uxe uk'enelesan o che' tëkë jin kua' uxe uchen t'ok utsile.

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

18. Ts'ibajteskintik jin ixiktak, mediante fuerza, k'alín ëlbintik o k'alín bë'teskintik, tuba uk'alín jotën ni yokojun o che' tëkë up'alën jin mu' yëlkan t'ok jop'ojti' o jin mach che'en tuba ni Ley.
19. Kë mach uye'ben uk'alín chen o mach ëkak numik pente' jin yoko'utsile tuyak'o ixiktak tuba k'alín chenintik jin uderechu politiku.
20. Mach ëkintik të nume pente' o che mach ëbintik uk'ene kua' chichka k'enbitaj.....
21. Bintik utoje' ump'e tanë ke mach uchi o ka' tëkë tuba uts'ibajtesan , ke mach uyë'be o mach uyëkta ajnik uchen jini patan tuyak'o jini politika tuba ajnik tomp'e t'ok winkëre, o
22. Kachichka jini ke uts'ibajtesan o ka' jini uxik'e' jini ukuxle, tuyak'o o ajnik ujumtuma jini ixiktak tan jindaba patan tan ni politika, público, të manda o tuba uchen ump'e tojil patan, ke uts'ibajtesan jini utojile tuba polfítico elektoral,
23. Ka' chich jini tojilts'ib ke ya' uchëninte tuyak'o jini articulo 442 Bis, tuba ni Ley General.

20 Katak une. Ya' uxe të chëninte katak une ya'an tuyak'o ni VPcM, jintakda:

1. Winkërejo' tan jindaba kaj
2. Bitaj nojajo'
3. Uloto' tan patan
4. Ajnoja tuba ump'e partido politiko
5. Machka ya'an tama jindaba woyom

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

6. Precandidatas, precandidatos, candidatas o candtidatos, ke uyëk'e' jini partido politiko o ka' jini tëkë ni representantejo'
7. Machka tak unumsen ts'aji ka' tëkë uyajpatan
8. Untu paticular o ka' këtë ump'e woyom particular
9. O kachichka jini kejan laj k'ajti'ki tan jindaba articulo 335 ta ni Ley Electoral.

Artikulu 21 mach uch'e uchen jini tak'e. jindaba uyëlbintejo' jini machka yo xik ajnojajo' tan kë kajla, ka' tak kandidata t'ok kandidatu, uch'e chich xikjo' tuyak'o ni partidu che' tëkë ujuntumajo', ka' chich jini kachich ka' machka yo xik ka' chich uyële' jini ts'ib anumi pëntë mach utik jini tak'e tuyak'o ni ixiktak uk'a unejo'ba ixiktakjo' o ka' jini tëkë uyëlëjo' kua' chichka jini tuyak'o ka' chich tëkë jini xik' tuyak'o machka yo xik ajnoja' ta kë këjila, ka' tëkë prekandidata, candidatas, partidu politiku, ajye'bejo' ka' tëkë jini institucionjo' publikas o privadas.

Artikulu 22 kua' tak k'ënë tuba sapintik. Jin chich ulot kua' uk'atinte tuyak'o jini konstitucion lokal tan jini artikulu 11 numeral 1 y 2 tuba jini ley elektoral ka' chich tëkë kua' ts'ibi tuyak'o ni artikulu 10 numeral 1, inciso g), tuba ley general, kua' tak k'ënë tuba sapintik xiket ajnoja' tuba ump'e kargu tan jini elección popular bajka chich uxe të utë jindaba jobole tuba ni procesu elektoral 2020-2021, jindaba jin une mach abintët atoje' atanë uka' ni tak'e tuyak'o politika.

Artikulu 23 tubani tojkiba. Ta jin chich ya' ts'ibi tuyak'o ni artikulu 336 tuba ni ley elektoral, uyëlkan une kua' uxe të tojkan tuyak'o ni ley elektoral, upete kua' uyutë oka' tëkë mach uyut kë jin chich mach uts'oninti tuba mach utik, k'alın chënintik ka' tëkë xupik jini tak'e tuyak'o ni politika ta jini ixiktak uk'a ixik, ya' chich uxe të chënintë bëye uno'an jini tanë, ya' chich uxe të ëbintë utoje unxot une uk'otë t'ok 50% t'ok jin tak'in kë ya' chich ubintë jini partidu politiku, tan jinchidaba k'in kë

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

uyëlkan tuyak'o jini resolución, ka' chich uk'alín ëlë' tuyak'o jini artikulu 347, numerla 2, fracción III tuyak'o ni ley elektoral.

Che' tëkë jini toji' tanë kë ya' ts'ibi tuyak'o ni artikulu 336 t'ok 337 tuba ni ley elektoral, ya' chich uxe të tojkan jindaba tanë ajnik të muk ka' tëkë pak'in ajnik të utë, jindaba tanë kë ya'an tuyak'o jini konstitucion lokal, jin ley elektoral ka' tëkë jini tojil ts'ib, jindaba ya' chich uxe të chëninte tuba mach utik ni tak'e, chënintik ka' tëkë xupik jini tak'e jini ixiktakjo' uk'a ixik.

Artikulu 24 ni toji' tanë. Tuba ëkak të tojkan ni toji' tanë kë utik tuyak'o VPcM, uxë të ëkan të tojkan, ka' chich uyële' tuyak'o ni artikulu 334 tuba ni ley elektoral, jin tak da:

Partidu polituku

1. Jindaba uxe të jëkbinte 50% jini tak'in kë ubinte tuba uchen upatan, ka' chich uyële' tuyak'o jini resolución.

Partidu politiku t'ok agrupaciones politikas

2. Mach ni' bintik uregstru kama' ni partidu politiku.

Ajye'bejo' t'ok kandidaturas, prekandidaturas ka' tëkë partidu politiku.

3. Jink'in chich k'alín chënintik ni VPcM, bajka uk'ënëjo' jini tak'in tuba radiu t'ok televisión, uxe të k'atbintë jini INE se' uk'atë mach ni numsentik jini ts'aji ka' tëkë jini tiempu bajka unume tuyak'o ni numsjaj t'an ka' tëkë ni chanëlib, uxe të pase tuyak'o jini tak'in kë uyëbinte aj ye'be' oka' tëkë machka jini tanë, jindaba ya' chich uxe uk'atën mach ni usutwan uchen uk'a ka' da uxe utoje ni tanë.

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

KAPITULU SEGUNDU

Ka' cheda uxe të ëkan ni toji' tanë che' tëkë ka' che' utojkan.

Artikulu 25 ka tak jini ni toji' tanë. Ka' chich uyële' ni artikulu 355 tuba ni ley elektoral; uxe të utë jini toji' tanë jink'in ajnik ump'e sub tuyak'o machka mach uyajtë uts jink'in uchen jini tak'ë kë ya' ts'ibi tuyak'o ni ley elektoral oka' chich tëkë ya' ts'ibi tuyak'o ni tojil jun da, jindaba uxe të utë tomp'e t'ok ni utsil jun tuba elektoral che' tëkë tuyak'o ni kapitulu 10 tuba ni tojil jun bajka uyutë jini sub che' tëkë ts'ibi' sub ta ni institutu.

Tuyak'o jini artikulu 470 tuba ni ley general; 361 tuba ni ley elektoral ka' chich tëkë tuyak'o 78 tuba ni tojil jun bajka uyutë jini sub che' tëkë ts'ibi' sub ta ni institutu elektoral, jindaba uxe t tuba ni tojil jun bajka uxe të ëkan ni toji tanë uxe të ts'onintë t'ok ump'e sub, tama chich bajka uyutë ni jobole tuba ëlkak kani uxe ajnoja' tan kë kējila jindaba uxe të chëninte kua' uyutë kada:

- I. Mach uts'onojo' jini tojil ts'ib kë ya' ts'ibi tuyak'o artikulu 134 parrafu octavu tuba konstitucion federal ka' tëkë 73 tuba ni konstitucion lokal.
- II. Mach uchenjo' ka' chich utseykunjo' kua' uxe uchenjo' tuyak'o jini politika ka' tëkë ni elektoral, che'
- III. Utëk'ë uchen jini prekampaña okampaña machtoj utëk'a.
- IV. Ka' tëkë utik ni tak'e tuyak'o ni ixiktak kë ya'an të politika.

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

Ka' tēkē, ka' chich uyēle' tuyak'o ni artikulu 92 tuba ni tojil jun bajka uyutē jini sub t'ok ni ts'ibi' sub, jindaba uch'e tēskestik tuyak'o via elektronika, ka' chich a'iranba, jink'in chēnintik upete jini xik' ko yutē tan jini VPcM, jin artikulu 12 numeral 5, 13 numeral 4, 15 numeral 3 t'ok 90 numeral 3, tuyak'o chich jini tojil jun kē ats'ijkinti bajka chich uk'alın ēlē' ka' cheda uxe tē bisinte ka' tēkē sutwenik tē ēlkan, uk'a jindaba uxe ujpān upete machka ucherbintē jini tak'e tu yak'o ka' tēkē uch'e utesken ni ts'ibi' sub ka' tēkē ni sub uk'a a'uti ka' da.

Artikulo 26 k'ejapaya t'ok ni toj tanē. Jini k'ejpaya t'ok toji' tanē uch'e' utik une uk'a jink'in ubisinte ump'e ni sub uk'a VPcM, jindaba ya' chich'an tuyak'o jini artikulo 27 numeral 3 t'ok 85 numeral 5 tuba jini tojil jun tuba sub ka' tēkē ni ts'ibi' tojiljun tuba instituto, ke uyēlkan ka'da:

Kache'da uyute jini k'ejpaya

- I. K'alın utik ump'e tsik tuba jini k'ejpaya ka' tēkē unp'e k'ajalin tuba ajnik untu uts.
- II. Pa'sintik jini tsuk ts'aji tuyak'o jini machka nu'u ts'ibajteskan, ka' chich jini tēkē uts'aykintik tupēnte' alot;
- III. Jink'in upak'in ute jindaba xuxle mach unpets', uxe tē jajbinte jini tak'in machka un'u chen jindaba xuxle; che' tēkē
- IV. Jajbintik jini upatan ke n'u chen tuyak'o ni partidu, jini machka uchi ni xuxle.

Ka'chich upete a'ēlki najtēkē, jini ajnoja tuba electoral, uch'e' chich uyēle' kachichka jini k'ejpaya tuba ujpān jini ixik tak ke ats'ibajteski ka' tēkē, uxe tē k'alın kēnteskan jini machka ats'ibajteski ka' tēkē machka uchen jini sub.

Tuba k'alın utik ka' tēkē tuskak jindaba utsil k'ajalin ka' tēkē ump'e jini utsil ajtē, jini instituto electoral ya'chich uxe uchen, jintak machka la'an tē patan ka' chich tēkē

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

uk'alín chen jini jun tuba ni sub, ya' chich uxe të këntesintejo' ka' tëkë k'alín ye'bintik uchen upatan.

Tuba jini toji' tanë

- I. Tojkak jini machka ats'ibajteski;
- II. Sujtats'intik tuyak'o upatan bajka abinti yëktan uk'a jini tak'ë;
- III. Uk'atën mach k'ejpintik tupënte' ulot,
- IV. Uyëlbinte mach ni' sutwënik uchen.

Artikulo 27 Jini sub tuyak'o machka uchen patan tan jini otot ka' tëkë machka ya'an ya'i. jink'in bisinte ump'e sub uk'a a'uti jini tak'ë tuyak'o ni VPcM, ka' tëkë tuyak'o untu ajpatan ka' tëkë untu ixpatan, ka' chich uyële' jini artikulu 89, numeral 2 tuba ni tojil jun tuba sub o ts'ibi' jun, jini secretaría ejecutiva ya' chich uxe uk'alín mech'ën ta jink'in uyute jini sub, ka' tëkë jini machka ajnija ke la'an tupënte' ni administración, uk'a ka' jini utëskën jindaba sub, ka' chich uyële' jini Ley General tuba responsabilidades administrativas.

KAPITULO TERCERO

Kache'da uxe tëlaj ts'ibkan upete jini tak'ë tan ni politika tuyak'o jini ixiktak

Artikulo 28 Kua' uxe të ts'aykinte upete. T'ok chich jini ëlkan ke uyëli jini Sala Superior jink'in chich utusi jini toji' tanë SUP-REC-91/2020, jini registro estatal tuba infractores, ya'chich uxe të tuskan t'ok jini ts'ib upete jini uchi ni tak'ë, jindaba ya'chich uxe të sujtë ka' ump'e utsil patan, uk'a k'alín chërintik mach utik jini tak'ë tuyak'o jindaba VPcM.

Jini registro estatal, ya',chich uxe të kolan tuba utik jini k'ex k'ajalin ke ya' chich'an tan jindaba tojile ke utëskun jini INE, tuba jindaba registro nacional.

Jink'in chich machto uyut jini registro estatal, ya' chich uxe të laj woykan upete jini ajyebe ke uchi jini tak'ë ke ya'an utojkiba tuyak'o jini VPcM.

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

Tuba ochik jini registro nacional, jindaba uyute une tuba ts'aykintik, ka' tēkē mach uxin ukēntan kua' uts'ibajtesan kachichka, ya' chich uxe tē pitinte ka' chich uyēle' jini ajnojajo' tuba electoral, penales o administrativos bajka chich apojlinti imp'e jini VPcM.

Artikulo 29 kache'da uch'uch'inte jini toji' tanē uk'a ni VPcM. Jink'in chich uyute jindaba ni proceso elektoral, jini instituto elektoral ya' chich uxe uts'osen ump'e jini jun tuba ni Violencia Política tuba yak'o jini ixiktak, jindaba ya'chich uxe xawinte t'ok jini t'aji ke uxe ulaj tēskunjo' jini ajnijajo' tuba elektoral, administrativa o ka' tēkē ni penal ke yuyijo' kache'da uxe uchen jini patan tuba ni sub, ts'ibi'sub o jini ts'ibi' tak'ē uk'a ni VPcM.

Tub jiniba, ni instituto elektoral ya' chich uxe uyēlben upete ajnoja ke yuyijo' chich k'en tuba jini sub, ts'ibi'sub o ts'ibi' tak'ē jintak uchen tuyak'o jini VPcM, uk'a ajnikjo' tajtoj uk'ajalin, jink'in oni uch'i ubijo', ke laj uti tuba tojkak ni tanē tuba ni PVcM, ka'chich uk'atēn jini jun koxe tē laj tēskēbintejo', uk'a ulaj osen tuyaj'o jini registro estatal tuba ni tak'ē tuyak'o politika ta ni ixiktak, ka'chichda tēkē ka' a'uti uk'a tojkak ni tanē tuyak'o jini Sala Superior tan jini expediente SUP-REC-91/2020.

Kache'da uxe tē ts'aykinte kua' anumi, uch'e' chich une utik tuyak'o ni oficio o che' tēkē tē chanēlib jindaba tuyak'o ni dirección elektronika: contencioso@iepct.mx

Ka' chich uyēle' jini artikulu 91 tuba jini tojil jun tuba sub ka' tēkē ni ts'ibi'sub tuba ni instituto, jini registro uxe tē chēnkan tuyak'o jini portal web tuba Intituto, ya'chich uxe tē jēlēknan vakp'e jab.

Jini consejo estatal, ya' chich uxe uchen o uyē'ben uchen jini patan ke ya' chich ano' ya'i tuba uyē'benjo' jini tust'an, tuba k'alín ajnik chich uts jini registro estatal tuyak'o jini PVcV, ka'chich uyēle' jini toji'tanē SUP-REC-91/2020.

Titulo cuarto

Tuba ajnik tomp'e ni ixiktak t'ok winkēre

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

Kapitulo primero

Këxkune uyële', kache' uts'ita'eskan ka' tëkë ni acción afirmativa

Artikulo 30 Ajtë tomp'e jini ixiktak ka' tëkë t'ok winkëre tuba utik. Jini tojil jun tuba ajnik ni ixiktak t'ok ni winkëre ya'chich uxe të ute k' uyële' ni constitución federal uk'a jindaba ump'e tojile tuba ni patan elektoral ka' tuba jini këlotla ajpolitikojo' ka' tëkë ajnoja tuba electoral, uk'a widaba upase jini tojil ajtë tuba ëlkak ajnik të kënëntinte uk'a jindaba jin une yochich ts'onintik.

Artikulo 31 Këxkune uyële'. Ka' chich uyële' jini artikulo 3 numeral 1 tuba ni inciso d Bis) tan jini Ley General, jini ajtë tomp'e t'ok ixiktak ka' tëkë t'ok winkëre, jin une uyëkan ke' ajnik jini ixiktak tomp'e t'ok winkëre, uk'a jindaba uxe të binte taj cha'jek' ka' 50% ixiktak ka' tëkë 50% winkëre tuyak'o jindaba ni kandidaturajo' tuba xik ajnoja tuba kë kajla ka' tëkë tuba jini cargo ke ulaj binte.

Jink'in chich bitik jini cargo tuba elección ka' tëkë bintik unombramiento uk'a unechich ayëli tuk'ëb ump'e numero impar, ya' chich uxe të ute t'ok 50% + 1 ke uyëlo tuyak'o ixiktak, jindaba uxe të chëninte ka' chich uyële' jini tojil jun tuba ajnik t'omp'e ni ixiktak t'ok winik ko yëk'i jini instituto, ke a'uti të chëninte ta jindaba k'in 29 tuba junio tan jindaba jab tan jini acuerdo CE/2020/022.

Artikulo 32 kache'da uxe të laj ute jini ajliba tomp'e jini ts'ibjun. Tuba laj ch'ujnintik machka ubinte ump'e candidatura, jini partido politiko t'ok candidatura mach'an upartidu ke yoxik ajnoja tuba kë kajla, yochich chënintik kache'da ts'ibijtak tuyak'o jini acuerdo CE/2020/022 ka'chich uyële' jini tojiljun bajka chich utuskan jini utsilk'ajalin tuba tomp'e ajtë, tomp'e winkëre ka' tëkë mach ajnik ni xik' tuyak'o machkayo bintik jini candidatura tuba presidencia municipal, jini regiduría ka' tëkë ni diputación tan jini proceso electoral.

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

Artículo 33 Uk'alin chëninte kache'da uyute ni utsil ajtë. Ka'chich uyële' jini k'ajalin ke ya' chich'an ts'ibi tuyak'o jini pagina **37** tuba ni sentencia SUP-JDC-1862/2019, jini instituto electoral, ya'chich uxe uchënen kache'da uxe té ute jini utsile tomp'e tuba upete, ka'chich tëkë jini puk koxe uchen jini partido potiko, ka' chich tëkë upete kua' uxe uyëk'e' jini partidos polífticos tuba ni representación tuba ni woyom ke' ya'an tuyak'o ni consejo electoral distrital.

Ka' chich tëkë uxe ulaj mech'ën upete jini jun bajka uyële' ke anumsi upete jini jun, ka' tëkë sa'chëninti ke' k'en jini winkëreba, uxe uyëlben jini partidu políftico uchënen kache'da uto'esan, uxe uk'alin pukën jini representación, ka' chich uchënte tuyak'o jindaba jun tuba toji'tanë ke ya'an tuyak'o SUP-REC-1183/2017 ka' tëkë ni tesis ko chektan tuyak'o numero XII/2018, untu winikba mach uch'ë xik untu winik, ka' tëkë untu ixikba uch'e' xik suplente tuba untu winik , jindaba uch'exik untu ixik ka' suplente ub untu winik.

Jink'in mach uts'oninteba, ni comisión estatal ya'chich uxe uk'ejpan jini partidu, uk'a mach uts'oni kache'da uxe upukën jini utojile t'ok ixiktak ka' tëkë jini winkërejo' tan jinba partido, ka' jini uxe të kolan mach ukënënta jini urepresentante ixta mach uk'alin chënen té cha'num kache'da uxe uchen ka'daba uxe sutwënik uchen të cha'num uyëlben jini ixiktak tuba chënintik ke' sam uyosi jini ixiktan tuyak'o kua' a'ëlbinti.

Artikulo ke uchëninte

Najtëkë. Jintakba junda ya' chich uxe të oche të chëninte ka'chich uyële' jini aritukulo 29.

Chap'e: Ka' tëkë uyëlkan jindaba ts'ibi'jun ke' ya'an tuyak'o jini tojiljun tan kë kajla ka' tëkë ni artikulo 29.

Uxp'e: jink'in chich ni constitución o jini legislación local o jini tojiljun tuba elecciones tuba INE, ulaj ële' kache'da uxe të ute uts tuba ts'onintik tuba k'alin ute

INSTITUTO ELECTORAL Y DE PARTICIPACIÓN CIUDADANA DE TABASCO

*Tu participación, es
nuestro compromiso*

jini ajtë tomp'e jini ixiktal t'ok winkëre, ka' tëkë mach ajnik ni tak'ë tan jini partidu potiku tuyak'o jini ixiktak, jindaba ya' chich uxe të ajtë ka' chich uyële' jini tojiljunda.

Chëmp'e: Jindajo'ba tojiljun uch'e' k'exkak ka' tëkë k'e'neskak jink'in uyële' ni consejo estatal, uk'a k'alín tuskak uk'a tëkë jini constitución local, ka' tëkë jini normatividad electoral, o che' jini k'ënt'ëni tuba upete kua' uyële' ni INE, ke ya'an nëmte' t'ok jini uyëlkan wida uxe chich uchen jindaba jobole tuba ni elección; jindaba, uxe uchen nëmte' t'ok une ni comisión ke ya'chich'an uk'alín tuse' ka' tëkë ni consejo estatal, jini jun ke uxe të k'exkan.